

Kažimir Hraste

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
GLIPTOTEKA

Nakladnik

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

Za nakladnika

akademik Pavao Rudan
glavni tajnik

Odgovorni urednik

akademik Đuro Seder
voditelj gliptoteke

Urednica

Ariana Kralj
upraviteljica Gliptoteke

Tekst

prof. dr. Ivo Šimat Banov

Likovna postava izložbe

prof. Kažimir Hraste član suradnik HAZU

Fotografije

Zoran Alejbeg

Oblikovanje i priprema kataloga, pozivnice i plakata

Vojin Hraste

Tisak

Tiskara Zelina d.o.o.

Naklada

300 komada

Financijska potpora

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
Grad Zagreb

Gliptoteka HAZU /Galerija I./

22. svibanj – 15. lipanj 2014.

ISBN 978-953-154-267-8

Predgovor

Nije on samo kipar ili smjerni čovjek strpljive ruke, dljeta i blanje, ili učenije i stručnije, baštinik kubističko konstruktivističke imaginacije. Jer i razni i materijali i postupci prožeti optimizmom i radošću upućuju na posebnoga čovjeka u hrvatskoj skulpturi, koji «povezujući geometrijsku i antropomorfnu liniju» širi «ludički karakter» i «neslućeni optimizam» (sve akademik Radoslav Tomić). Jer jedna stolica, a na njoj dioskurska druga–ista odmetnula se od tla, lo-meći i preplićući vlastite noge, gimnasticira nekako erotski i sladostrasno, valjajući se na leđima svoje sestre blizanke (Prejasna I); kao da će puknuti od smijeha!

U hrvatskoj suvremenoj skulpturi Hraste je sinonim za kipara koji se i mijenja i koji se ne mijenja. On migrira polazišta, pomiče težište sa stabilnosti i mirovanja na kretanju, s definicije na asocijaciju. Izvan pouke o vjernosti stilu i vjernosti kipu i kiparstvu, Hraste je srodan onom Gaddinom plamičku koji se muči da se održi na vjetru, koji, kada se jednom odhrva, uvijek zrcali životnu situaciju - što treba razumjeti kao čistu žeđ za životom.

Uzmimo Kućni ljubimac. To je zapravo fotelja koja ima dugačke, valovite kukcolike noge bogomoljke s kojima (ponešto animacijskoga) zajedno uzmiču i stražnjica (da ne kažemo guzica) i sjedište. Ili Vrtna garnitura s malim, plesnim zamamnim kretanjima elemenata stola (kao Matisseova arabeska). Jer ljudske slabosti ili zadovoljstva su za Hrastu prilike blage duhovitosti koja dolazi iz vrela vedra Hrastina duha.

Postoji tu više slojeva i mi možemo početi pomno rasplati-tati postupke i načine, i sve ono kroz što prolazi Hrastina imaginacija. Kažemo «možemo», premda od toga, iskreno, nema velike koristi (primjerice od prizivanja konstruktivizma ili «katapultizma» napetih sajli ili staklenih površina uz neobrađeno ili glatko zrcalno drvo)... Jer sve dolazi iz optimizma nevinu duha koji uporno radi i ustrajava na onome što bi Bill Viola nazvao «tehnologijom strasti» A kako se sam govor postavlja u oblik u njemu se krije i stanovito nevinu Gepettovo čuđenje da drvo može (pro)govoriti... I

premda posjeduje i logos i melos, «novo» i «život» su Hrasti jedno te isto. Jer tjerajući od sebe mir dovršene stvari i oblika, on provjerava njegovu važnost u životu. To nikada nije zgusnuta, gropovita forma koja se grči i uzla. Tek bi, uzmimo Prejasna II, u svojem pevsnerovskom kristalnom, čistom gometrijskom sklopu imala transcendentalnu, prozračnu, čistu narav i na jednome mjestu ukazivala na klasičnost pouzdanih mjera i strogosti postupaka, ali i hvaleći podjednako i njezino čvrsto i njezino sjenovito, neprozirno i prozirno stanje. Jer sve što Hraste stvori prkosi ledenici i slici jednom «dovršene» stvari, kojoj malim intervencijama s lakoćom preformulira značenje...

Toj odmetnutosti oblika-bića, koje završi kao noge stolice, u veselim uvrtanjima, pomaže blagotvorni humor i blaga autoironija kipara koji stvara kip kao životnu situaciju, gdje drva i žice, čak i lamele ili željezne šipke, govore, ne kao dovršene rečenice i hipostazirana definicije ili konačno djelo, nego kao situacija iz života. Stoga se i čini da nije cilj

stvoriti tijelo ili kip, nego situaciju. I logika sklopa izvrće se u njegovu lucidnost... To je prenuće normalnosti kipa i njegovo izbjegavanje spomeničkih i muzejskih kontaminacija. Onome kojemu to uspijeva izvan hipostaze «kipar» i «kiparstvo», kriterij je sam život (kao i Rodinu, ako u poredbi ne pretjerujemo) ili prilika-neprilika u kojoj se čovjek nađe. I to je demokratska i čovjekoljubiva slika i preslika Hrastine naravi.

Uostalom, kakav kipar, takav i kip.

Ive Šimat Banov

Iz eseja: Radosni katapulti Kažimira Hraste

Petstolje

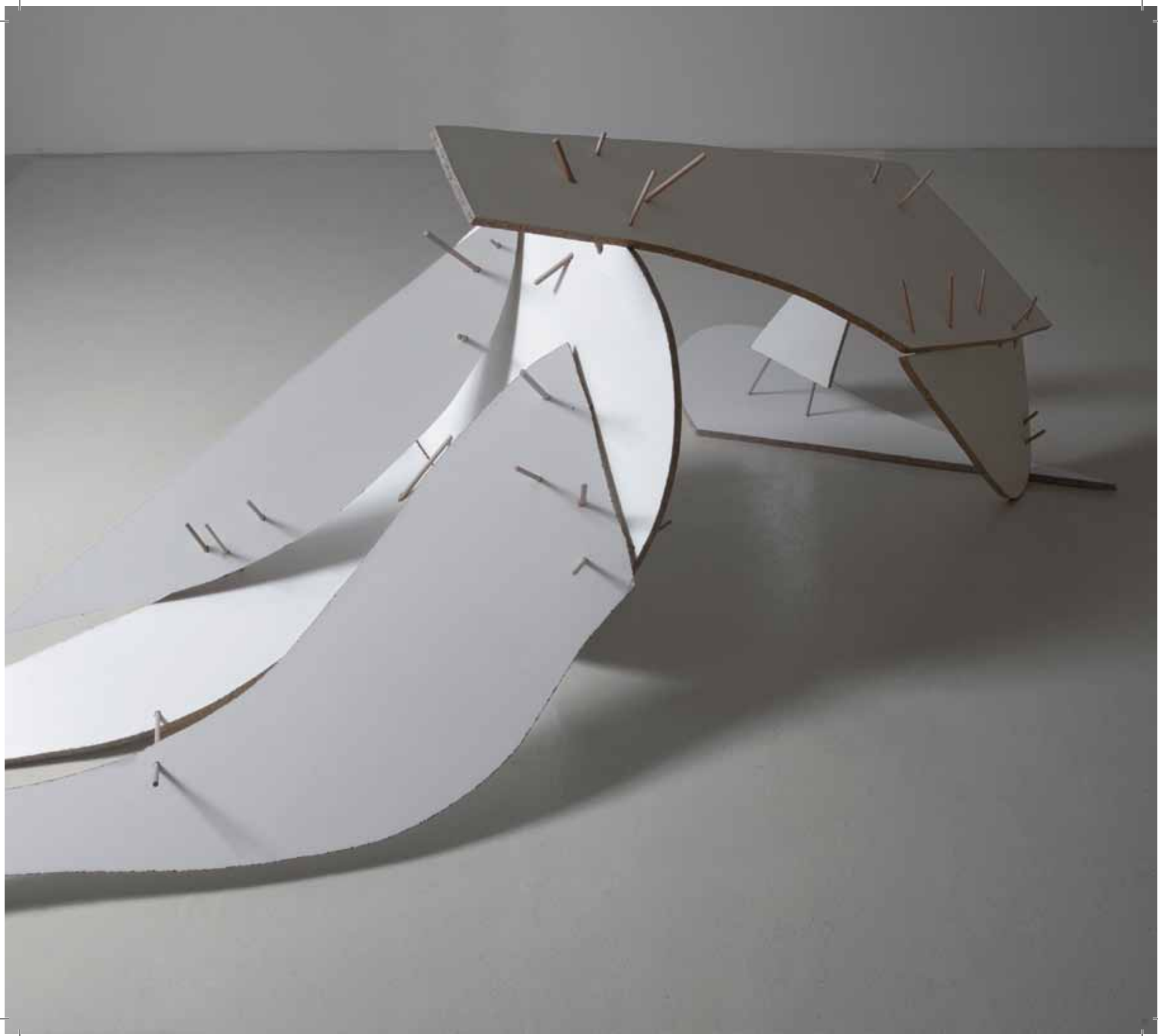

Ljubimac

Eger

Prejasna II

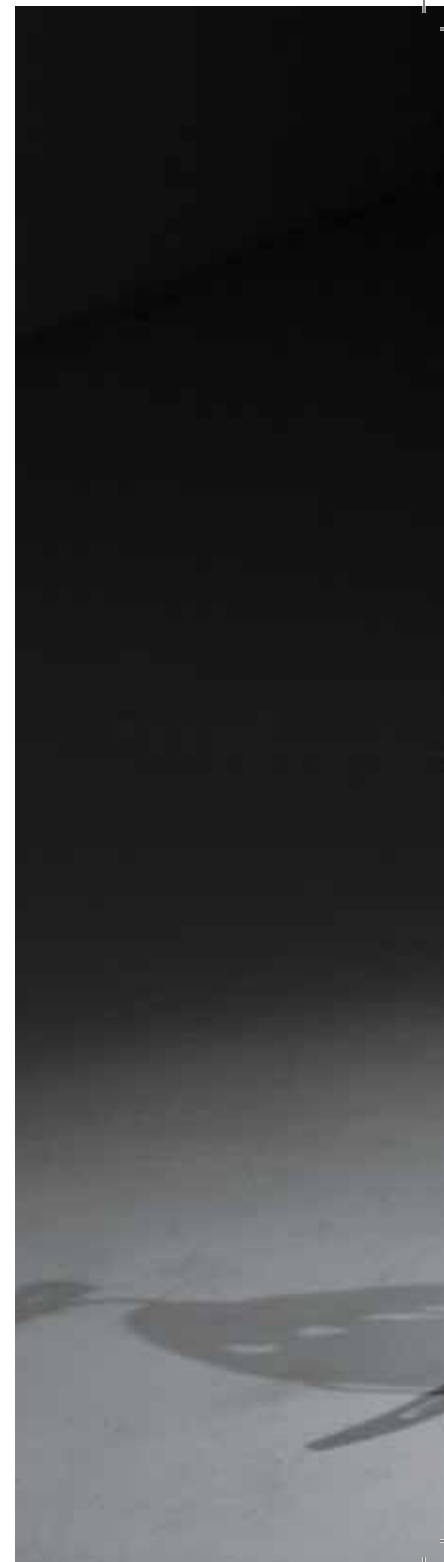
Prejasna I

Vrtna garnitura

S naslovom

Snjeg u Splitu 2012

Pretežno sunčano

Kišnica

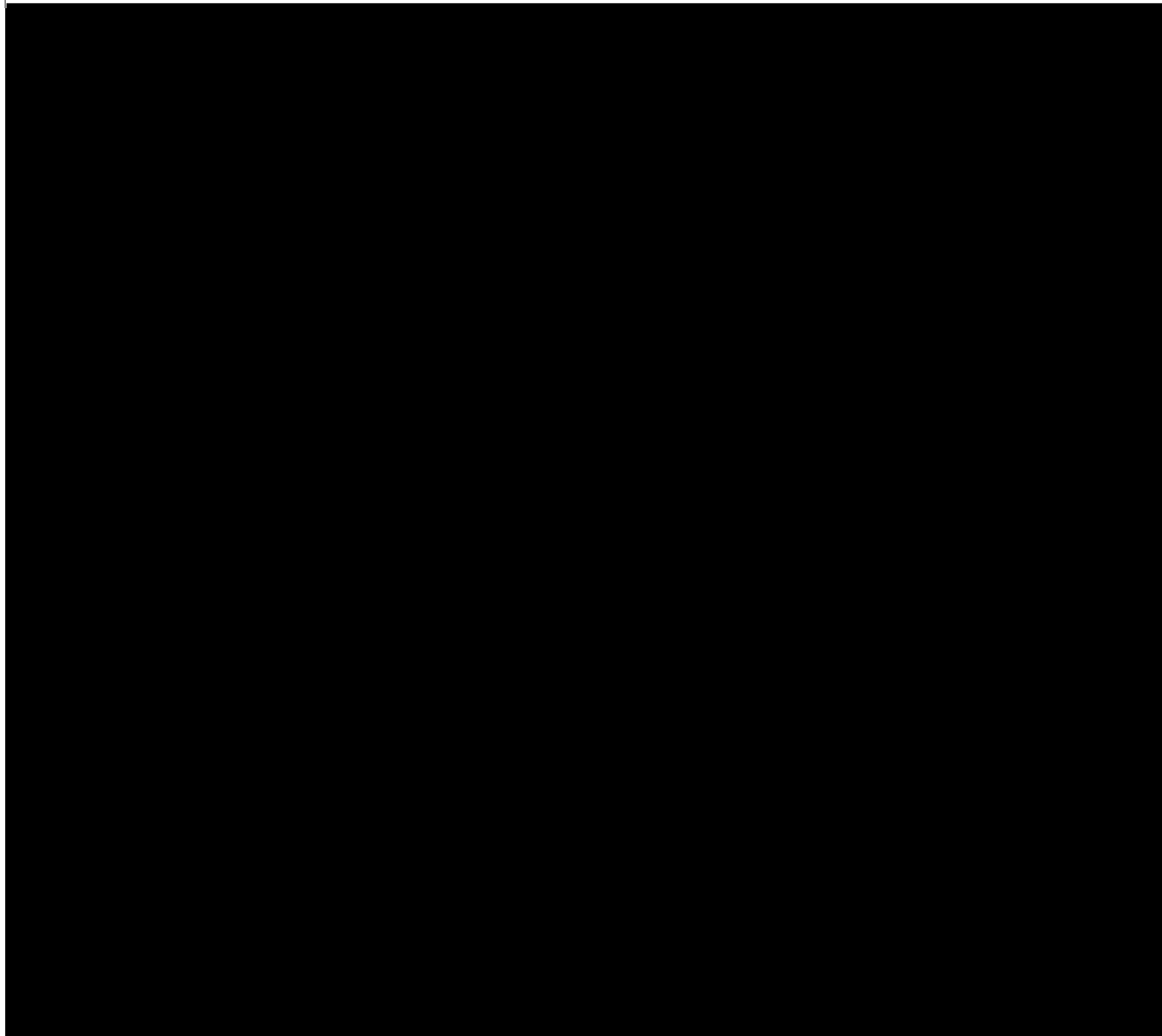

10.00-10.30

Popis djela

1. Petstolje, 2012., drvo, 280 x 210 x 152 cm
2. Ljubimac, 2014., drvo, stirodur, tkanina, 89 x 133 x 35 cm
3. Eger, 2012., eger panel, 93 x 293 x 123 cm
4. Prejasna II., 2014., željezni lim, staklo, 203 x 80 x 180 cm
5. Prejasna I., 2014., atirodur, betonsko ljepilo, 130 x 65 x 74 cm
6. Vrtna garnitura, 2014., akrilna smola, željezo, 99 x 133 x 35 cm
7. S naslovom, 2012., drvo, 278 x 200 x 120 cm
8. Snijeg u Splitu, 2012., drvo, gips, zavoj, 133 x 49 x 168 cm
9. Pretežno sunčano, 2012., drvo, panel ploča, stirodur, 158 x 56 x 43 cm
10. Kišnica, 2012., aluminijski lim, drvo, 85 x 83 x 100 cm
11. 10.00 -10.30, 2012., panel ploča, stirodur, 156,5 x 171 x 51 cm

Biografija

Kažimir Hraste rođen je 2. veljače 1954. godine u Supetru na otoku Braču. Osnovnu školu završio je u Omišu, a Školu primijenjene umjetnosti 1972. godine u Splitu. Diplomirao je na Odsjeku za kiparstvo Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 1978. u klasi prof. Valerija Michielija. Poslijediplomski studij kiparstva u klasi prof. Draga Tršara na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje u Ljubljani završio je 1984. godine. Kao stipendist talijanske vlade proveo je semestar na stručnom usavršavanju u Rimu.

Redoviti je profesor kiparstva na Umjetničkoj akademiji i profesor crtanja i oblikovanja na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu. Autor je više

djela u javnim i sakralnim prostorima u Hrvatskoj. Izlagao je na brojnim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja za svoj rad (Velika nagrada Splitskog salona, 1985; Vjesnikova nagrada Josip Račić, 1989; nagrada Šestog triennala hrvatskog kiparstva, 1997.; Godišnja nagrada Splitsko-dalmatinske županije za kulturu, 2006.) Odlikovan je odličjem Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića te odličjem Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske 1997. godine. Za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 10. svibnja 2012. godine.